اون بشنچی یل

کالیندار

(۱۸۸۵ نچی یلغه)

طاوق یلی

(کبیسه یلی آرتندان برنچی یل ۳۶۵ کون)

تصنیف ایتوب اون بشنچی مرتبه باصدرادر

عبد القیوم ملا عبد الناصر اوغلی

بو کتاب باصمه سنه رخصت بیرلدی پیتربورغده ۹ نچی اوکتابرده ۱۸۸۴ نچی یلده **

بو کتاب قزان اونیویرستیتی ننک طبع خانه سنده باصمه اولنمشدر ۱۸۸۴ نچی یلده **

A.T.S.S.R. T.M.X.K. MƏRKƏZ ILMI həm ... KITAPXANƏSE ... Qazan

ل١٨٨٥ نچی یلده ایکی مرتبه قویاش توتولور- برسی دورتنچی مارتده آلقه روشلی بولوب توتولور آمریقای شمالیده ومحیط آطلاس‌ده کورنور- ایکنچیسی ٢٧ نچی آوغوستده تمام توتولور جنوب طرفنده وبحر محیط کبیرده * دخی ایکی مرتبه آی توتولور برسی ١٨ نچی مارتده آی‌ننك بر نیچه مقداری توتولور آزیه‌ده* ایکنچیسی ١١ نچی سنتابرده بر نیچه مقداری توتولور بحر محیط کبیرده دخی امریقای وسطاده *

یاز آیلاری مارت ٣١ - آپریل ٣٠ - مای ٣١ = ٩٢	کوندر
جای آیلاری ایيون ٣٠ - ایيول ٣١ - آغوست ٣١ = ٩٢	کوندر
کوز آیلاری سنتابر ٣٠ - اوکتابر ٣١ - نویابر ٣٠ = ٩١	کوندر
قش آیلاری دیکابر ٣١ - غنوار ٣١ - فبرال ٢٨ = ٩٠	کوندر
یل تاولکی بارسی ٣٦٥	کوندر

حالا قزان شهری بش قسمکا بولنه‌در هر قایسی‌ننك اوط وقتنده کالانچه اوستنه کوتاره تورغان علامت‌لری باردر اول علامت‌لر اوشبودر کوندز قارا شار کیچ فانار کوتارالر

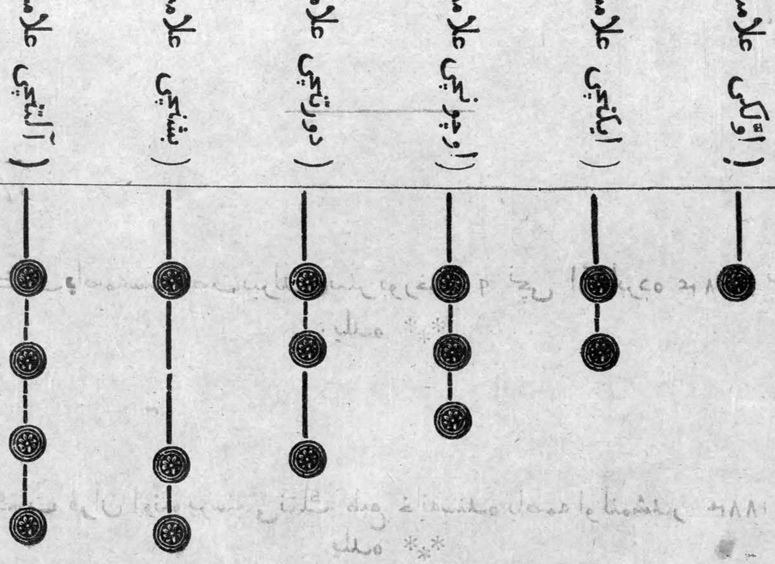

كون اسملرى	كونلر حسابى	طانك بلنه ساعت	طانك بلنه مينوت	قوياش چغار ساعت	قوياش چغار مينوت	ايكندى وقتى ساعت	ايكندى وقتى مينوت	قوياش باتار ساعت	قوياش باتار مينوت	يستو وقتى ساعت	يستو وقتى مينوت	قمريه آيلار
سهشنه	١	٦	١٢	٨	٢٦	١	٢٥	٣	ل٢	ل	ل٢	
چارشنه	٢	٦	١١	٨	٢ل	١	٢١	٣	ل٤	ل	ل٤	
پنجشنه	٣	٦	١٥	٨	٢٤	١	٢٢	٣	ل٦	ل	ل٦	
جمعه	٤	٦	٩	٨	٢٣	١	٢٣	٣	ل٨	ل	ل٨	
شنبه	٥	٦	٨	٨	٢١	١	٢٤	٤	—	٦	١	
يكشنه	٦	٦	٧	٨	٢٥	١	٢ل	٤	٢	٦	٢	١
دوشنه	٧	٦	٦	٨	١٩	١	٢٦	٤	٤	٦	٤	٢
سهشنه	٨	٦	ل	٨	١٨	١	٢٨	٤	٦	٦	٦	٣
چارشنه	٩	٦	٤	٨	١٦	١	٢٩	٤	٧	٦	٧	٤
پنجشنه	١٠	٦	٢	٨	١ل	١	٣١	٤	٩	٦	٩	ل
جمعه	١١	٦	١	٨	١٣	١	٣٢	٤	١١	٦	١٣	٦
شنبه	١٢	ل	ل٩	٨	١٢	١	٣٣	٤	١٣	٦	١ل	٧
يكشنه	١٣	ل	ل٨	٨	١٥	١	٣٤	٤	١٦	٦	١٧	٨
دوشنه	١٤	ل	ل٦	٨	٨	١	٣ل	٤	١٨	٦	١٩	٩
سهشنه	١ل	ل	لل	٨	٧	١	٣٦	٤	٢٥	٦	٢١	١٥
چارشنه	١٦	ل	ل٣	٨	ل	١	٣٧	٤	٢٢	٦	٢٤	١١
پنجشنه	١٧	ل	ل١	٨	٣	١	٣٩	٤	٢٨	٦	٢٧	١٢
جمعه	١٨	ل	٤٩	٨	١	١	٤٥	٤	٣١	٦	٢٩	١٣
شنبه	١٩	ل	٤٨	٧	ل٩	١	٤٢	٤	٣٣	٦	٣١	١٤
يكشنه	٢٠	ل	٤ل	٧	ل٧	١	٤٤	٤	٣ل	٦	٣٣	١ل
دوشنب	٢١	ل	٤٤	٧	لل	١	٤ل	٤	٣٧	٦	٣ل	١٦
سهشنه	٢٢	ل	٤٢	٧	ل٢	١	٤٦	٤	٤٥	٦	٣٧	١٧
چارشنه	٢٣	ل	٤٥	٧	ل١	١	٤٧	٤	٤٢	٦	٤٥	١٨
پنجشنه	٢٤	ل	٣٨	٧	٤٩	١	٤٨	٤	٤٤	٦	٤٢	١٩
جمعه	٢ل	ل	٣٦	٧	٤٧	١	٤٩	٤	٤٦	٦	٤ل	٢٥
شنبه	٢٦	ل	٣ل	٧	٤ل	١	ل٥	٤	٤٨	٦	٤٧	٢١
يكشنب	٢٧	ل	٣٣	٧	٤٣	١	ل١	٤	ل٥	٩	٤٨	٢٢
دوشنبه	٢٨	ل	٣٥	٧	٤١	١	ل٢	٤	ل٢	٦	ل٥	٢٣
سهشنه	٢٩	ل	٢٨	٧	٣٩	١	ل٣	٤	ل٣	٦	ل٢	٢٤
چارشنه	٣٠	ل	٢٧	٧	٣٧	١	ل٤	٤	ل٤	٦	ل٣	ل٢
پنجشنه	٣١	ل	٢ل	٧	٣ل	١	لل	٤	لل	٦	لل	٢٦

ربيع الآخر آيي توادر ٤ نچى غنوارده ٦ ساعت ٦ دقيقه‌ده ايرته بلان

٨ نك قوياش دلو برجنه كرور

برندن اون برينه‌چه منزله‌ده يارمنكا اوفى كوبيرناسى * برنك تومن‌ده يارمنكا طوبول كوبيرناسى * ٧ نك صيبزرانك يارمنكا اون‌دورتنه‌چه سمبر كوبيرناسى * ٢١ نك اوفيك يارمنكا * ل ٢ نك شادرين‌ده پيرم كوبيرناسى *

برندن اوتوز برينه چه بر ساعت ٤ل دقيقه كون اوزايا

کونلر اسملری	کونلر حسابی	طانك بلنه ساعت	طانك بلنه مینوت	قویاش چیغار ساعت	قویاش چیغار مینوت	ایکندی وقتی ساعت	ایکندی وقتی مینوت	قویاش باتار ساعت	قویاش باتار مینوت	یستو وقتی ساعت	یستو وقتی مینوت	قمریه آیلار
جمعه	۱	۵	۲۲	۷	۳۲	۱	۵۵	۴	۵۷	۶	۵۸	۲۷
شنبه	۲	۵	۱۹	۷	۳۰	۱	۵۶	۴	۵۹	۶	۵۹	۲۸
یکشنبه	۳	۵	۱۶	۷	۲۷	۱	۵۷	۵	۱	۷	۱	۲۹
دوشنبه	۴	۵	۱۴	۷	۲۵	۱	۵۸	۵	۴	۷	۴	۱
سهشنبه	۵	۵	۱۰	۷	۲۳	۱	۵۹	۵	۶	۷	۷	۲
چارشنبه	۶	۵	۹	۷	۲۱	۲	۱	۵	۸	۷	۹	۳
پنجشنبه	۷	۵	۶	۷	۱۷	۲	۴	۵	۱۰	۷	۱۰	۴
جمعه	۸	۵	۴	۷	۱۶	۲	۷	۵	۱۲	۷	۱۳	۵
شنبه	۹	۵	۱	۷	۱۴	۲	۹	۵	۱۴	۷	۱۵	۶
یکشنبه	۱۰	۴	۵۸	۷	۱۲	۲	۱۲	۵	۱۶	۷	۱۶	۷
دوشنبه	۱۱	۴	۵۶	۷	۹	۲	۱۵	۵	۱۸	۷	۱۸	۸
سهشنبه	۱۲	۴	۵۳	۷	۷	۲	۱۷	۵	۲۰	۷	۲۱	۹
چارشنبه	۱۳	۴	۵۰	۷	۴	۲	۱۹	۵	۲۳	۷	۲۴	۱۰
پنجشنبه	۱۴	۴	۴۷	۷	۲	۲	۲۲	۵	۲۵	۷	۲۶	۱۱
جمعه	۱۵	۴	۴۴	۶	۵۹	۲	۲۵	۵	۲۷	۷	۲۸	۱۲
شنبه	۱۶	۴	۴۱	۶	۵۴	۲	۲۸	۵	۲۹	۷	۳۰	۱۳
یکشنبه	۱۷	۴	۳۸	۶	۵۱	۲	۳۰	۵	۳۱	۷	۳۲	۱۴
دوشنبه	۱۸	۴	۳۶	۶	۴۹	۲	۳۴	۵	۳۳	۷	۳۴	۱۵
سهشنبه	۱۹	۴	۳۴	۶	۴۶	۲	۳۷	۵	۳۶	۷	۳۷	۱۶
چارشنبه	۲۰	۴	۳۰	۶	۴۴	۲	۴۱	۵	۳۸	۷	۳۹	۱۷
پنجشنبه	۲۱	۴	۲۷	۶	۴۱	۲	۴۵	۵	۴۰	۷	۴۱	۱۸
جمعه	۲۲	۴	۲۳	۶	۳۹	۲	۴۹	۵	۴۲	۷	۴۳	۱۹
شنبه	۲۳	۴	۲۰	۶	۳۶	۲	۵۳	۵	۴۴	۷	۴۵	۲۰
یکشنبه	۲۴	۴	۱۸	۶	۳۴	۲	۵۷	۵	۴۶	۷	۴۷	۲۱
دوشنبه	۲۵	۴	۱۴	۶	۳۱	۳	۱	۵	۴۸	۷	۴۹	۲۲
سهشنبه	۲۶	۴	۱۰	۶	۲۸	۳	۲	۵	۵۰	۷	۵۱	۲۳
چارشنبه	۲۷	۴	۷	۶	۲۶	۳	۹	۵	۵۳	۷	۵۳	۲۴
پنجشنبه	۲۸	۴	۳	۶	۲۳	۳	۱۳	۵	۵۴	۷	۵۵	۲۵

جمادی الاول آیی توادر فبرال ۳ نده ۱ ساعت ۵ دقیقه‌ده ایرته بلان تولا

۷ نلك حوت کرر

برنلك مارت باشنده اربتده یارمنکا پیرم کوبیرناسی * ۲ نلك باقالدکه یارمنکا
اورنبورغ کوبیرناسی * ۱۴ نلك استرلیتاماقده یارمنکا اوفی کوبیرناسی * ۳ نلك
سمبرده یارمنکا مایلان صونك اوتکلی آلطیسی

برزن ن ۲۸ نچه
۲ ساعت ۳ دقیقه
کون اوزن یادر

کون اسملری	کونلر حسابی	طانک بلنه ساعت	طانک بلنه مینوت	قویاش چغار ساعت	قویاش چغار مینوت	ایکندی وقتی ساعت	ایکندی وقتی مینوت	قویاش باتار ساعت	قویاش باتار مینوت	یستو وقتی ساعت	یستو وقتی مینوت	قمریه آیلار
جمعه	۱	۳	۵۹	۶	۲۳	۳	۱۷	۵	۵۶	۷	۵۹	۲۶
شنبه	۲	۳	۵۴	۶	۲۱	۳	۲۱	۵	۵۸	۸	—	۲۷
یکشنه	۳	۳	۵۳	۶	۱۸	۳	۲۴	۶	—	۸	۵	۲۸
دوشنه	۴	۳	۵۰	۶	۱۶	۳	۲۸	۶	۲	۸	۹	۲۹
سه‌شنه	۵	۳	۴۶	۶	۱۴	۳	۳۱	۶	۳	۸	۱۲	۳۰
چارشنه	۶	۳	۴۲	۶	۱۲	۳	۳۵	۶	۴	۸	۱۶	۱
پنجشنه	۷	۳	۳۸	۶	۱۰	۳	۳۹	۶	۶	۸	۱۹	۲
جمعه	۸	۳	۳۴	۶	۸	۳	۴۲	۶	۷	۸	۲۲	۳
شنبه	۹	۳	۳۱	۶	۶	۳	۴۵	۶	۹	۸	۲۴	۴
یکشنه	۱۰	۳	۲۷	۶	۲	۳	۴۷	۶	۱۲	۸	۲۷	۵
دوشنه	۱۱	۳	۲۴	۵	۵۹	۳	۵۰	۶	۱۵	۸	۲۹	۶
سه‌شنه	۱۲	۳	۱۹	۵	۵۵	۳	۵۳	۶	۱۸	۸	۳۱	۷
چارشنه	۱۳	۳	۱۴	۵	۵۲	۳	۵۶	۶	۲۱	۸	۳۴	۸
پنجشنه	۱۴	۳	۱۰	۵	۴۹	۳	۵۸	۶	۲۳	۸	۳۷	۹
جمعه	۱۵	۳	۶	۵	۴۶	۴	—	۶	۲۵	۸	۳۹	۱۰
شنبه	۱۶	۳	۲	۵	۴۴	۴	۳	۶	۲۷	۸	۴۲	۱۱
یگشنه	۱۷	۲	۵۹	۵	۴۱	۴	۷	۶	۲۹	۸	۴۴	۱۲
دوشنه	۱۸	۲	۵۶	۵	۳۸	۴	۱۱	۶	۳۱	۸	۴۷	۱۳
سه‌شنه	۱۹	۲	۵۱	۵	۳۶	۴	۱۴	۶	۳۳	۸	۴۹	۱۴
چارشنه	۲۰	۲	۴۶	۵	۳۳	۴	۱۶	۶	۳۵	۸	۵۱	۱۵
پنجشنه	۲۱	۲	۴۱	۵	۳۰	۴	۱۹	۶	۳۷	۸	۵۴	۱۶
جمعه	۲۲	۲	۳۶	۵	۲۸	۴	۲۳	۶	۳۹	۸	۵۷	۱۷
شنبه	۲۳	۲	۳۱	۵	۲۵	۴	۲۶	۶	۴۰	۸	۵۹	۱۸
یگشنه	۲۴	۲	۲۷	۵	۲۳	۴	۲۹	۶	۴۳	۹	—	۱۹
دوشنه	۲۵	۲	۲۳	۵	۲۰	۴	۳۳	۶	۴۵	۹	۳	۲۰
سه‌شنه	۲۶	۲	۱۹	۵	۱۸	۴	۳۶	۶	۴۷	۹	۶	۲۱
چارشنه	۲۷	۲	۱۵	۵	۱۵	۴	۳۸	۶	۴۹	۹	۹	۲۲
پنجشنه	۲۸	۲	۱۰	۵	۱۳	۴	۴۱	۶	۵۱	۹	۱۱	۲۳
جمعه	۲۹	۲	۶	۵	۱۰	۴	۴۴	۶	۵۳	۹	۱۴	۲۴
شنبه	۳۰	۲	۱	۵	۷	۴	۴۶	۶	۵۵	۹	۱۹	۲۵
یکشنه	۳۱	۱	۵۶	۵	۵	۴	۴۷	۶	۵۷	۹	۲۲	۲۶

جمادی الآخر آیی تولدی مارت ۴ نچه ساعت ۳ ۶ دقیقه‌ده کیچ بلان

۷ نچی حمل کرور

برندن ۳ نچه کوطارلیسنده یارمنکا قرانکه کویرناسی * ۱۵ نچه آلایتقده

یارمنکا یکرمنچده - بیرم کویرناسی

برندن ۱۳ نچه ۲ ساعت ۱۸ دقیقه کون اوزایا

قيلا باشلاديلار شيخ عمر مونى ايشتوب شهردن چقدى بر طاوغه باروب مقام توتدى اول طاوده قهوه آغاچندان غير نرسه يوق ايدى آش اورننه ايچمك اورننه قهوه استعمال قيلور ايدى - دخى مخا شهرننك بر تورلو خسته پيدا بولوب هر كم مبتلا ايدى شيخ عمرنى ازلب كيتديلر تابديلار شيخ عمرننك مجلسننه بولوب شيخ عمر آلارغه چولماكده قهوه قايناتوب ايچرور ايدى قهوه‌دن تناول قيلوب هر قايسيسى صحت تابديلار بولار صحتلانوب مخا شهرينه قايتقاندان صونك هر بر مبتلا بولغان كشيلر بولاريانننه يوكروشوب كيلديلر سزلر نى بلان شفا تابدنكز ديب صوراشديلار آلار ايتديلر شيخ مجلسننه باردق بزكا قهوه صوى ايچردى آننك بلان شفا تابدق ديديلر آندان صونك بو خبر خلق آراسننه شايع بولوب هر بر مبتلا آدم قهوه استعمال قيلسه همان شفا تابديلار - قهوه شفالى نرسه ايكان ديب اچه اچه عادت بولوب كيتمشدر - شيخ عمر يدنچى يوزلر اثناسننه وفاتدر - قهوه ودخان حقننه ديمشلر

ايكى نرسه خراب ايتدى جهانى * يمن ننك قهوه‌سى روم ننك دخانى

(التفتيش والتحاكم)

اما قزان شهرنده غير مكرر رتل اوزرينه طبع قيلنمش بر رساله‌ننك ايكنچى بيتنده مذكوردركه (قوله) حسام الدين بن شرف الدين البلغارى تواريخننه ايتدر اهل بلغار شهر رمضان سنه ٩ تاسعه هجريه‌ده رسول الله صلى الله عليه وسلم عصرنده اصحاب كرامدان اوچ صحابه دعوتيله مسلمان بولديلار برى عبد الرحمن بن زبير وبرى زبير بن جعده وبرى طلحه بن عثمان وزبير بن جعده ترك تلنه زياده ماهر ايدى بلغارده قالوب آيدارخان قزى طوى بيكه‌نى تزوج قيلوب يكرمى بش يل بعدننه آنده وفات بولدى وايكى يارى مدينه‌كا رجوع قيلديلار ديدور بلغار ونواحى اهاليسى مذكور زبير بن جعده‌دن تعليم آلديلار ديو كوب اسمننه تابعين وتابعات ديو ذكر ايده وبعض مجامع ديكرده سنه ٩ تاسعه هجريه بلغارده آيدارخان بن توقى خان تخته جلوس ايدوب پادشاه اولدوقده اوچ صحابه كيلوب مع اتباعه مسلمان بولدى لكن طلحه بن عثمان بدلنده حنظله بن ربيع ماهر بتركى وطوى بيكه‌نى تزوج قيلوب بلغارده قالغوچى همان حنظله بن ربيع ايدى ديدور بو فقير ديركه مزبور تواريخ حساميه‌ده مذكور اقوال غالبى اوهام كاذبه وخيالات باطله وكذب محض در كتب معتبره‌ده اهل بلغارننك رسول اكرم ويا اصحاب كرام عصرنده مسلمان بولماقى كورنمايدور كم رسول الله وقتنده حجاز وبعض شام ويمن دن غير ممالكده اسلام يوق ايدى واصحاب عصرنده هم مسلمين ننك بو ديارە اختلاط واتصالى يوق ايدى انتهى كلامه بلى بعض نسخه‌لرده حنظله بن ربيع يازلمشدر حالا قولمده ايكى نسخه بار ايكسننده حنظله بن ربيع يازلمشدر هر نيچوك اسملرنده اختلاف بولمق بزننك مرادمزغه ضرر بيرمايدر اما صاحب رساله تواريخ ننك سوزين تورغانى يالغان وباطل خيال ديب

اشد انکار بلان انکار قیلادر حالانکه اول تواریخ نڭ تصنیفنه قاراغانده بزدن اوچ
یوز یل مقدم تصنیف قیلنمش کورنه‌در کاشکی انداندە مقدم یازلمش بر کتابدان
نقل کورساتسه بزده آننڭ سوزینه انکار قیلماس ایدك منم عندمده عشرة وثلثمائه
حدودنده فتح قیلندی دیمك بلا دلیل بر سوزدر یاشقه جهتدن قراین تاریخیه‌کا
قاراغانده مذکور واقعه انکار قیلنور نرسه توکلدر چونکه پیغمبر علیه السلام مجلسنده
صحابه‌لر آراسنده ترك وتاتار طائفه‌لری حقنده سوزلر بولدی پیغمبر علیه السلام
آلا رغه اترکوا الترك ما ترکوکم دیب جواب بیردی دخی تورکستان‌ننڭ اولوغ خانی
پیغمبر علیه السلامغه بغوز اسملی بر کردنی ایلچی ایتوب یباردی دیب کاتب چلبی
جهاننما کتابنده تصریح قیلمشدر ودخی مذکور تواریخ ایاسی حسام الدین شرف اوغلی
بر نیچه کتابدان نقل قیلوب یازادرکه توبانده بعبارته ذکر قیلناچقدر رساله‌ننڭ معتبر
کتابلارده کورنمای دیکان سوزی باری آوز کوکارماسدن بر سوزدر چونکه هر بر
معتبر بولغان کتاب بزننڭ قولمزغه واصل بولدی دیمکده معنا یوقدر کوب معتبر
کتابلار بزکا واصل بولمای مرور ایام سبیلی مندرس بولمشلاردر هر کتابنی طبع عملی
بلان انتشار قیلمق بوعصرننڭ باشندنغنه بولمشدر هر بر معتبر کتابنی سن من
کورماکانچه دنیاده یوقلغی لازم کیلمای * قازاقلاری‌ننڭ بر رساله‌سنده بلغار
واقعه‌سی مغازی رسول قطاره‌سنده یازلغان یر یوق دیدر کم ایته بلغار یورطی
صوغش بلان فتح قیلندی دیب خطبه اوقوغانده‌نیك قلچ توتوب اوقمای سز نیك تایاق
توتوب اوقیسز سببن بلاسزمی اوزنکز البته مراسله بلان یاکه خط بلان یاکه غیر بر
سهل طریق بلان فتح قیلنمشدر * حسام الدین بن شرف الدین ننڭ عبارتی اوشبودر
ینه معلوم بولسون کیرو سوز باشنه کلالم کیفیة بلغار آدم صفی دین قاسور شاه‌غه
کلنچه ل ۳نچی بابادر اول هم سمرقند جمیلده توقسان یل عمر سوروب عیسی دیننده
وفات بولدی اول قاسور شاهدان سقراط حکیم توغدی بو سقراط یونان ولایتنه کلدی
آخرنده اسکندر رومی النده حکیم بولوب اب حیات بارلغنه یول کوستروب شمال
جانبنه کلدیلر بلغارنی بنا ایلادیلر اول زمانده سقراط حکیم بلغاردان بر قز نکاح
ایلدی اسکندر ایلان توقز آی توردی دیمشلر آندان صونکره دریای ظلماته کیتمشلر
دریای ظلمتدان چقدقلارنده سقراط دریای ظلمتده وفات بولدی مذکور قزدان بر
اوغول توغدی ادینی کفتار قویدیلار اما سقراطننڭ عمری مدتی نامعلومدر تواریخ
دوایر * ل لنچی بابا توقی خان ایدی تاریخ هجرت‌ننڭ توقز یلنده آیدار خان
تخته کیچدی پیغمبر علیه السلام اصحابلارندان اوچ کمسنه‌نی اختیار ایتوب دعوت
اوچون یبارمش اول صحابه‌ننڭ برسی عبد الرحمن بن زبیر ایکنچیسی حنظله بن ربیع
اوچونچی‌سی زبیر بن جعده ایردیلر بعده پیغمبر علیه السلام بو اوچ صحابه‌نی یبارمشنده
دیمش که من سزلره اوچ نرسه بیرورم سزلردن کرامت قولدقلارنده بو اوچ نرسه‌دن
استمداد استیه‌سزلر بری دوات زبیرکا بیردی بری تایاق حنظله‌غه بیردی وبری
دستاردر عبد الرحمن‌غه بیردی چون بونلار بلغار یورطنه کلدیلر اوزلرینی طبیب

صورتنده قیلوب یورور ایردیلر نه قدر خسته سوکال بار ایسه بارچه لاری صحت شفا
تابار ایردیلر القصه بر کون آیدار خاننک قزینه علت فالیج پیدا بولدی نه قدر
طبیب لاردان شفا استدیلر صحت تابمادی عاجز قالدیلار بر کون وزیرلردن بوراج
آتلیغ بر وزیری بار ایردی ایدی ای خانم سلطانم یاشنک اوزون بولسون بزننک
شهرمزده عربستاندان کلکان اوچ عرب باردر طبیب لقده نظیرلاری یوقدر بو قزننک
زحمتنی کورکوزسنک دارو درمان تابارلار ایدی دیدی اما دینلری بزچلاین
دوکولدر دیدی وزیر بو سوزنی ایتدکدن اوترو خان ایدی بارغل آنلارنی اونداب
کیل کل دیدی القصه صحابه لر کلدیلر سلام قیلدیلار حضرت حنظله بن ربیع ترکی
وروم تلنه بی نظیر ایدی خان ایدی ای عرب لر قاندین کلورسز حنظل ایدی
مدینه دین کلوربز خان ایدی نه ازلایورسزلر حنظله ایدی طبیب لق قیلورمزلار
القصه خان ایدی سزننک یورطنکزده بر پیغمبر چقمش آنی سزلر بلورموسز
آدینی محمد دیورلر صابه لر ایدیلر بلورمز بز آننک یارانلاریندان بز آننک دیننه
قبول قیلغوچیلارنی اوندارمزلر خان ایدی بنم بر قزم باردر یتی یلدان بیرو خسته در
آنکا دارو درمان تبارموسزلار حنظل ایدی زحمتنی کورالیک چون کوردیلر بونکا شجره
صاربان یبراغی کیرا کدر دیدیلر خان ایدی اول صاربان قایو یغاچ تورور حنظل
ایدی آنی سزننک تلچه قایون یغاچی دیرلر خان ایدی بزده اول یغاچ چوقدور
بیوردی قایون یبراقنی کلتوردیلر حنظل ایدی بو ایسکی یبراقدور بزکا یغاچدین
یانکا آلغان کراکدور خان ایدی بو قش کوبنده قایدین آلماق کراکدر حنظل ایدی
انشاءالله تعالی بز تابارمزلار مکر شول شرط برلان بزننک دیمزکا ایمان کلتورسانکز
دیدی خان ایدی یانکی قایون یبراقنی تابنکز قزم صحت بولسه دیننکزکا کرورمز
دیدی القصه بو صحابه لر پیغمبر علیه السلام بیردوکی دواتنی یرکا قویدیلار دواتقه
تایاقنی صوقوب عبد الرحمن بن زبیر پیغمبر علیه السلام بیردوکی دستارنی کییب
ایکی رکعت نماز قیلدی بو ایکی صحابه آمین دیدیلر تایاق اوسوب بر کچراك چاویل
بولدی خاننک ایوی تامنه ایرشدی بوتاقلانوب یبراقلاندی بو حالنی کوروب
آنلار ایمان کلتوردیلر آندان باراج وزیر وقالغان وزیرلر وبارچه شهر خلقی مسلمان
بولوب ایمان کلتوردیلر مسجد جامع بنا ایلادیلر حضرت زبیر بن جعده امام بولوب
پیغمبر علیه السلام بیردوکی تیاقنی تیانوب خطبه اوقودیلر (ضمیمه: موندان صونك
بلغار یورطنده حماملارده قایون سبرکیسی استعمال قیلمق عادت بولوب قالمشدر)
اول زمانده تاریخ هجرتننك ١٢ یلنده قوی یلی ایردی برج حوتننك ٢٦ نچی
یومنده رمضان مکرمننك ١٢ یومنده صحابه لر بلغار خلقنی مسلمان ایلادیلر بو اوچ
صحابه بلغارده اوچ یل قالدیلار خلققه مدرسه بنا ایلادیلر خلایقغه تعلیم بیردیلر
آندین کزین عبد الرحمن بن زبیر ینه زبیر بن جعده هر ایکسی مدینه کا کیتدیلر
حنظله بلغارده قالدی بایاقی خسته دن تریلدوکی قزنی نکاح ایلادی صونکره حنظله
بن ربیعه وفات بولدی آندان محمد امین خان توغدی ترجمهٔ فرهنك نامه* کذلك

حسام الدین افندی بعض یرده فرهنك نامه‌دن و بعض یرده تواریخ شامیه دیگان
کتابلاردن نقل قیلوب یازادر تواریخ نی قدر ایسکی بولسه شول قدر معتبر بولسه کیراك
تواریخ حسامیه توقز یوز توقصان ایکی سنه‌ٔ هجریه‌سنده تاش بیلکی قریه‌سنده تصنیف
قیلنمشدر * ودخی مذکور رساله‌ده بلغارننك وجه تسمیه‌سنی یازادرکه عبارتی
اوشبودر * اهالی بلده‌ٔ مذکوره چرم بلغار صناعتینه مهارتلرندن مسکن‌لری
اولان شهرلاری بلغار اسمیله تسمیه اولندی دیمش * ذهن صالوب مطالعه قیلنسه
بو بر عجب سوزدر لکن تفسیر قیلنماسه قاصرلر بو عبارتندن نرسه فهملاماس‌لر
عبارتننك معناسی بودرکه بلغار خلقی چیتوك طابانچه‌سینه صالا تورغان بلغار کونن
یاصارغه اوستا بولغانلاری اوچون تورا تورغان شهرلری بلغار اسمی بلان آتالدی
دیمکدر بر عجب سوزدر چونکه اول شهرده مذکور کون گنه اشلانماسه کیراك بالطه
یاصاوچیلار هم بولغاندر بالطه‌دیب نیك آطالمادی ایکان صابون اشلاوچیلر هم بولغاندر
صابون دیب نیك آطالمادی ایکان موننك هیچ بر وجه‌سی یوقدر ایمدی حقیقتی
بوایدی که مذکور کون بلغار شهرنده اشلانکان‌کا کوره بلغار آطالمشدر چونکه بر نرسه
بر شهرده اشلانوب مقبول ومعروف بولسه اول شهرکا اضافه قیلنه‌در قدیم بلغار کونی
دیرلر ایدی کثرة استعمال سببلی مضاف محذوف بولوب مضاف الیه قالمشدر اصلده
بلغارننك کونی ایدی مضاف الیه اعرابن خذف قیلوب بلغار کونی دیدیلر کوب
استعمال قیلا قیلا کون لفظی دخی خذف قیلندی کون‌کا اسم بولوب قالدی نتاکه
براودایما فرانصوص سیتصه‌سی کیسه اول فرانصوص قنه‌کیه‌دیلر یعنی فرانصوص‌ننك
سیتصه‌سینی کیه معناسینه رساله‌ننك موندا این حکمتدن خبری یوق ایمش * پوصتاو
جنسندن مانچیستر دیکان بر نرسه بار انکلیه‌ده مانچیستر شهرنده اشلانه‌در دخی بناراس
چاپان دیرلر هندستانده بناراس شهرنده اشلانکان‌ذاتدر * اما شهرلروا ول‌لار کشی
اسمی بلان آتالا کیلکاندر * مسلم هم بولایق اول کوننی اشلاماس بوروُن بلغار
شهری نیچوك دیب آتالدی ایکان * بینوا توجروا * ایمدی ما نحن فیه‌دن بولماغان
اوچون باشقه سوزلرینه تعرض قیلمایق تواریخ بلان شغل‌لنکاچ جغرافیه بلمك لازم *
حضرت عمر زماننده اسلام هند جلغه‌سنه‌قدر یتدی مکران و سجستان مملکت‌لری فتح قیلندی
مدینه منوره‌دن جغرافیه حسابنچه ایکی منك توقز یوز قرق چاقرم‌لاردر واسلام
عسکری‌ننك قزل باش مملکتن وغیر مملکت‌لرنی فتح قیلا قیلا بارغانلارینه قاراغانده
بلکه بش آلتی منك چاقروم بولور آذربیجان شروان وداغستان و دربند وتفلیس
شهرلری حضرت عمر زماننده فتح قیلنغانن هر قایسی جغرافیه‌لرده وتواریخلرده صراحة
ایتوب توراد‌ر دربنددن دشت قبچاق منك چاقروم بولماس ودخی حضرت عمر زماننده
خراسان وجرجان ومرو‌ه طرفلاری خوارزم مملکتی دیرلر ایدی فتح قیلندی وحضرت
علی زماننده تمام ترکستان مملکتی فتح قیلندی بس بحر خزرنی اهل اسلام طولا
وعرضا احاطه قیلوب ده آیاق آستونده بولغوچی دشت قبچاق قطعه‌سی فتح قیلونماس مو

دربند شهری ٤٢ درجه عرض ده واقع بولسه قدیم زمان آتل تسمیه قیلنمش حالا
استرخان دیکانمز ٤٦ درجه عرضده در آندان بلغار دیکانمز ٤٩ل درجه ده بولسون بس
بلغار شهری دربندکا قاراغانده ١٢ درجه شمالده درمنك ده ایکی یوز ایللی چاقرم ملاردان
عبارت درفافهم * دخی آنی بلمك کیراك بو مملکتلرمز قدیم پیغمبر علیه السلام زمانلارنده
مجموعسنه عام اسم بلان دشت قبچاق آتالمش ایدی بلغارننك اصل خلقی شول اسم بلان
تسمیه قیلنمشلار ایدی ٩ل سنهٔ هجریه سنده دوناى جلغه سی بوینه کوچوب کیتدیلر
بلغارغه مسلمانلار جیولغاچ ده همان اول شهر بلغار تسمیه قیلندی داغستاندان بیری
برطاس دیکان بر مملکت بار ایدی خزر دیکان بر مملکت بار ایدی مرور ایام سببلی وچنکز
خان ظهوریندان صونك کوبوسی منقرض بولدیلار کوب یرلرده چنکز خان سلاله سندن
یانکا خانلار بولا باشلادی * قدیم شیروان وداغستان آذربیجان مملکتنه داخل ایدی
دربند شهرنده اولوغ یارمنکا بولادر ایدی دشت قبچاق طرفندان وصقالبه طرفلارندان
کوب خلق جیولوب یارمنکاده سودا قیلالار ایدی بکر بن عبد الله حضرت عمرننك امری
بلان ابتدا اذربیجاننی فتح قیلوب پادشاهینی اسیر ایتدی اسفندیار دیرلر ایدی
اسفندیار اسیر توشکاچ اذربیجاننك بهادرلرندن بهرام بن فرخ زاد دیرلر برکشی سی
بار ایدی عسکر حاضرلب مسلمانلارغه قارشو چقدی مسلمانلار آنی هم قتل قیلدیلار
آندان صونك اسفندیار بلان صلح قیلوشوب اسفندیار ایتدی موندان آری سزننك
بلان صوغوشه تورغان کشی یوقدر بارا آلغان یرنکزکا بارا بیرنکز دیدی آندان صونك
سراقه بن عمر عبد الرحمن بن ربیع نی مقدمة الجیش ایتوب شیروانغه وداغستانغه
یباردی وبکر بن عبد الله نی مجموع اذربیجانغه امیر ایتدی وحضرت عمر موندا غی
فتح خبرین ایشتکاچ سراقه کا نامه یازدی سراقه بصره ده ایدی بصره عسکرندن برنیچه
آدم آلوب یاردم کا اذربیجانغه بار دیب امر ایتدی بس سراقه برنیچه عسکر بلان کیلوب
عبد الرحمن بن ربیع نی مقدمة الجیش ایتوب شیروانغه و دربندکا یباردی دربندننك
پادشاهی شهریار دیکان آدم ایدی بس عبد الرحمن بن ربیع باروب ایرشدی شهریار
بلان جزیه سز نیسز صلح ایتدی شهریار ایتدی که من ایکی دوشمان آراسنده من بری
صقلاب بری خزر بارچه عالمننك دوشمانیدرلار سزکا جزیه اورنینه مملکتنی دربندلرنی
وسرحدلرنی اوز عسکرمز بلان صاقلارمز دیدی عبد الرحمن بن ربیع حضرت عمرکا
نامه یازوب معلوم ایتدی عمر رضی الله عنه هم معقول کوروب بیله صلح ایتدیلر
آندان صونك مسلمانلار ایمین بولغاچ حضرت سراقه بکر بن عبد الله نی قوقان دیکان
برشهرکا باش وحبیب بن مسلمه نی تفلیس شهرینه باش ایتدی وسلمان بن ربیع نی
دخی بر شهرکا باش ایتدی وحذیفه نی دخی بر شهرکا باش ایتدی شیرواندا
وداغستانده وسریر اللاندا کوب شهرلر بار ایدی بارچه سین مسلمان ایتدی ایکیوز
فرسخ یرکا قدر مسلمان بولدیلار خزر دینکزی بوینده نیچه دربندلر بار ایدی
ضبط قیلدیلار بس عبد الرحمن بن ربیع حضرت عمر زمانندان حضرت عثمان زمانینه
قدر دربندده توردی وآنده وفات بولدی آندان صونك مسلمانلار اهوازنی وقصر

شهرینی وکلاقزل باش مملکتن فتح قیلوب یزدجر بن شهریار خراسانغه قاچدی حضرت عمرننک امری بلان عسکر اسلام خراسانی آلدیلار مرونی آلدیلار آندان دخی یزدجر بلخ کا قاچدی حضرت علی زماننده بلخ وسغد وبارچه ترکستان مملکتی فتح قیلندی مکران مملکتی وسجستان مملکتی هند چلغه‌سنه قدر کلا اهل اسلام ضبطنه کردی مدینه‌دن بش منک چاقروم قدر یردر بو منکور سوزلر تواریخ طبری کتابنده باردر* عمر بن عبد العزیز زماننه قدر دشت قبچاق کلا فتح قیلنوب بتدی رساله آشوغوب ایته‌در وصونکغی واقعه‌لردن خبر بیره‌در چونکه بر مرتبه فتح قیلنوب‌ده اهالیسی ینه مرتد بولوب بعض مملکتلر تکرارا فتح قیلنمشدر آننک بلغار مسلمان بولدی دیماکی ننک وجه‌سی اوشبودر موندن قالغان بلغار طائفه‌سی بر یخشی آدم‌ننک القاسی بلان یا که علی اختلاف الروایات پادشاسی ننک توش کورماکی بلان اختیارا مسلمان بولدیلار بای‌لاری کوب ایدی مسلمان بولغاچ حج فرض بولدی دیب حج کا کیتدیلر یول‌لاری بغداد آرقلی توغری کیلوب بغداد خلقی سز نی کشیلر سز دیب صوراشقاندن صونک بز نی بلغار دیرلر صقالبه بلان ترکدن ظهور ایتمش بر تورلو خلق مز دیب جواب بیردیلر آندان صونک بلغار شهرت تابدی ضور یارمنکاسی بار ایدی قطایدان وهندستاندان کوب خلق کیلوب سودا قیلورلار ایدی بلغار هلاک بولغاچ قزانغه کوچدی قزان روس تصرفنه کرکاچ نیژنای‌غه کوچورمشلردر مونا بلیم دیسه‌نکز سزکا چن تواریخ اکر رد قیلسانکز منم سوزمدن قوتلیراک سوزلر بلان رد قیلونکز منم عندمده دیکان شیکللی سوزلر قبول ایتولماس*

(احوال بدن انسان وحفظ صحة)

آدم‌ننک بدننده کیراک طشنده کیراک ایچنده بولسون هر بر اعضاسی‌ننک مستقل عادتلری ومخصوص قوتلری باردرکه همه اعضاسی اوزی‌ننک حالة کامله‌سنده بولوب دائما فعل‌لری اسان بولغان کمسنه‌نی صحیح المزاج یعنی تازا وسلامت کشی دیرلر وصحت حالنده بولغان آدم بر معتاد انتباه اوزره بولوب اشغال وافعال جسمانیه‌سنه طیار بولور ومملکت جسمانیه‌سی مقتضاسنچه چهره‌سی آچق وکوزال توسده بولور کوزلری صاف ایرنلری آل تلی یووش وقزل وپاک بولوب حواس باطنی‌سی وحواس ظاهری‌سی بارچه‌سی کامل وطهارتکا یورمکی بر معتاد عادت اوزه بولور وتنفسی آسان وجینکل ونبض، قوتلی ومعتدل بولور ویوقوسی راحت ومورث قوت بولور موننک عکسنچه اکر بدن‌ننک برکنه فعلی قانونندان چقسه صحت حالننک کی شیکللی بدن‌ننک فعل‌لری اسانلق بلان حاصل بولماینچه تورغان صابون بدنکا حلل کیلوب بر آورو پیدا بولمق مقرردر آدم‌ننک مزاجن وطبیعتن وصحتن ودخی آننک حالت صحتندن نقصانی نی قدردر تماما ادراک قیلغان طبیب حاذق نادر الوجوددر بس هر کم